

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΑΙΔΑΛΟΓΟΙ ΑΥΤΟ ΚΟΥΤΑΝ

ΣΥΝΝΕΦΑ

— Για κύτταξε, Πολώνιε !
 — Μά γιατί με λές Πολώνιο ;
 — Δέν ξέρω. Μοῦ μοιάζεις σάν Πολώνιος σήμε-
 ρα. Σὲ πειράζει ;

— Καθόλου. Κάνε τὴ δουλειά σου, ἀδερφέ.

— Γιὰ κύτταξε λοιπόν, Πολώνιε, τὰ πρῶτα σύννε-
 φα ἐκεῖ ψηλὰ στὸν οὐρανὸ. Σάν τί σοῦ μοιάζουν ;

— Τρέχουνε σὰ σαστισμένα ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Ποτέ δὲν
 τὰ εἶδα νὰ τριγυρίζουν μὲ τόση ἀνησυχία. Περιέ-
 ρο ! Φαίνονται σάν ξεσπιτωμένοι Ἀθηναῖοι, πού γυ-
 ρεῖουνε νὰ βροῦνε σπίτι.

— Δὲ θὰ βροῦνε ποτέ ! Ἄδικα τριγυρίζουν, Πο-
 λώνιε.

— Γιὰ στάσου μιὰ στιγμὴ ! Μοῦ φαίνονται καὶ
 σάν κοπάδια Ἑλλήνων διανοουμένων, πού γυρίζουν
 ἀπ' τίς διαφορὲς ἀποστολές. Κύτταξε τί φουσκωμέ-
 να πού εἶναι ! Φαίνονται σάν πελώριες κοιλίες, πού
 ἔλανε στὸ στερέωμα. Μὰ πῶς εἶναι τὰ κεφάλια
 τους ; Δὲ μποροῦ ν' ἀνακαλύψω ποῦ βρίσκονται τὰ
 κεφάλια τους.

— Κεφάλια δὲν ὑπάρχουν. Ἄδικα τὰ γυρεῖς,
 Πολώνιε. Γιὰ κύττα τώρα ἐκεῖνο τὸ σύννεφο ἐκεῖ,
 πού τριγυρίζει ἀργὰ πάνω ἀπ' τὴν Πεντέλη. Δὲ σοῦ
 φαίνεται σάν ἀρκούδα ;

— Ναί, ναί, σάν ἀρκούδα. Ἔχεις δίκιο. Θὰ γυ-
 ρεῖται, φαίνεται, τὸ Ζωολογικὸ Κήπο. Χωρὶς ἄλλο
 θάναί μιὰ δυστυχημένη ἀρκούδα, πού ἀποφάσισε ν'
 αὐτοκτονήσει.

Μπορεῖ νάναί ὅμως καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Μιστρι-
 ώτη. Ποῦ ξέρεις ; Θὰ γυρεῖ λίγο μάρμαρο ἀπ' τὴν
 Πεντέλη γιὰ τὸν ἀνδριάντα του. Ἀργήσαμε τόσο πο-
 λὺ νὰ τοῦ τὸν στήσουμε. Δὲ βλέπεις πόσο θλιβερὰ «δο-
 λιοδρομεῖ ὑπὸ τὰς μεγαλοτόξους ἀψίδας» ;

— Δὲν ἔχει δίκιο. Ὁ ἀνδριάντας του θὰ τοῦ στη-
 θῇ καὶ γρήγορα.

— Ἀπὸ ποιούς ; Ἀπ' τοὺς καθαρευουσιάνους ;

— Ὅχι ! Ἀπὸ κάποιους δημοτικιστές. Συχνὰ,
 στὸν κόσμον τοῦτον καὶ στὸν ἄλλο, βρίσκει κανεὶς τὸ
 καλὸ ἀποκεῖ πού δὲν τὸ περιμένει.

— Γιὰ κύττα τώρα, Πολώνιε, παραπέρα, ἐκεῖ κατὰ
 τὴ Δύση. Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ χρυσὸ σύννεφο ; Δὲ σοῦ
 φαίνεται σὰ μουλάρι ; Κύττα τὸ μεγάλο του κεφάλι,
 τὴν οὐρὰ του, τὸ σαμάρι του. Τίποτα δὲν τοῦ λείπει,
 Πολώνιε.

— Ἀλήθεια ! Ἐνα χρυσὸ μουλάρι ! Ποῦ βρέθη-
 κε ἀπάνω στὰ οὐράνια ;

— Αἱ. Πολώνιε ! Εἶναι τόσο πολλὰ στὴ Γῆ μας
 αὐτὸν τὸν καιρὸ. Ἦτανε καιρὸς ν' ἀποκτήσῃ κ' ὁ
 Οὐρανός. Γιὰ κάθε πλάσμα πού βρίσκεται στὴ Γῆ,
 χρειάζεται κ' ἓνας ὁμοίος του Θεὸς στὸν Οὐρανόν. Ἡ
 νέα Θρησκεία βρῆκε τὸ Θεό της. Γονάτισε νὰ τὸν

προσκύνησῃ. Ἀρκετὰ λατρεύαμε τὸ ζητιάνο Θεό,
 πού ἦτανε ὁ Θεός, ὁ δικός μας.

— Γονατίζω.

— Βοήθειά σου ! Γιὰ κύττα τώρα αὐτὸν τὸν τρο-
 μερὸ δράκοντα, πού προχωρεῖ κατὰ τὸν ἥλιο, ἀ-
 πλώνοντας τὰ τεράστια χέρια του, γιὰ νὰ τὸν πνίξῃ.
 Κύττα πῶς γλωμιάζει τὸ πρόσωπο τοῦ μεγάλου Θεοῦ
 ἀπ' τὴν τρομάρα. Ὁ δράκοντας ζυγώνει. Τὰ δάχτυ-
 λά του σφίγγονται. Ἡ οὐρὰ του σαλεύει φοβερά.
 Τὸν ἐπνίξε ! Μαῦρο σκοτάδι σκεπάζει τὸν οὐρανόν.

— Τὶ δράκοντας εἶν' αὐτός, ἀδερφέ μου, πού γυ-
 ρεῖται νὰ πνίξῃ τὸν ἥλιο ; Μίλα μου ! Τρέμων.

— Δὲν εἶναι δράκοντας, Πολώνιε. Εἶν' ἓνας και-
 νοῦργιος ποιητής, πού ἔρχεται νὰ πετάξῃ ἀπ' τὸ θρό-
 νο του τὸ βασίλειόν τοῦ Στερεώματος, καὶ νὰ κάτῃ
 αὐτός. Βρίσκει πῶς ὁ ἥλιος πάλωσε πιά. Εἶναι ἀρ-
 χαία Σχολή. Γιὰ κύττα...

— Δὲν κυττάω τίποτε πιά.

— Γιατί Πολώνιε ;

— Ὁ οὐρανὸς μοῦ κίνει τρομάρα. Γέμισε φαντά-
 σματα, Ἀστράφτης, βροντᾷ. Κύριε, ἐλέησέ με τὸν
 ἀμαρτωλό, Κύριε ἐλέησέ με !

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

— Στὸ τελευταῖον τεῖχος τοῦ *Mercure de France*,
 ὁ *Philéas Lebesque*, γράφοντας ὁ ἓνα *Memento*
 κάτω στὰ «Νεοελληνικὰ γράμματα» γιὰ τὰ ἑλληνικὰ
 φιλολογικὰ περιοδικὰ, λέει τὰκόλουθα : «Μπροστὰ
 μπροστὰ (*en tête de ligne*) ἱερὰ ὁ γενναῖος (*vail-
 lant*) πολιτικός, φιλολογικὸς καὶ κοινωνικὸς «Νο-
 μᾶς» πού τέλος ἀναστῆθηκε. Ἡ δράση του γιὰ τὴν ἀ-
 κέρεια δημοτικὴ στάθηκε τεράστια, καὶ δὲ θὰ ξεγρυ-
 λῶμετε ἂν βλέπαμε νὰ δῆξοι γοργὸ τὸ κύρος του. Σα-
 ναθροῦμε ὁ αὐτὸν μὲ χαρὰ τὸν Παῦλον Νιρβάνα
 καὶ τὸν Ρήγα Γκόλφη, τὸν ἓνα λεπτὸ χρονογράφον,
 τὸν ἄλλο βαθὺ καὶ σίγουρον κριτικόν.»

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Γ α λ λ ι α.— Τὸ μεγάλο πολεμικὸ μυθιστόρημα πού
 θὰ μᾶς δώσῃ τὴ ζωτανὴ καὶ συνθετικὴ εἰκόνα τοῦ
 πολέμου τῶν λαῶν, δὲν πρέπει νὰ τὸ περιμένουμε ἀ-
 νυπόμονα. Θὰ χρειαστοῦνε κάμποσα χρόνια γιὰ νὰ δώ-
 σουνε στὸ συγγραφέα τὴν ἀναγκαίαν ἀπόκρισιν πού
 θὰ δώσει κάτω ἀπὸ τὸ ἴδιο φῶς ἀνθρώπους καὶ πρά-
 ματα. Ἄν θὰ βρεθῇ ὁ κατάλληλος ζωγράφος δὲν
 μποροῦμε νὰ τὸ ξέρουμε. Ὅμως τίποτα δὲ δικαιολο-
 γεῖ τὴ βία.

Τὰ μυθιστορήματα πού δημοσιεύτηκαν ὡς τὰ τώ-
 ρα μὲ πολεμικὴ ὑπόθεση, εἶναι, ἂν κάνῃ κανεὶς μιὰ
 γενικὴ διαίρεσιν, δυὸ εἰδῶν : Ἐκεῖνα ὅπου ὁ ἄδικος
 δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἀφορμὴ πού δίνει στὸ συγγραφέα
 τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκθέσῃ καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ τις γενι-
 κές του θεωρίες καὶ ἰδεολογίες, τὰ ρομάντσα μὲ θέ-
 ση Καί, τὸ δεύτερον εἶδος, ἐκεῖνα πού προσπαθοῦνε
 νὰ μᾶς δείξουν, ὅσο μποροῦν πῶς πιστὰ, τὸν πόλεμον

καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὸν ἔκαναν. Τὸ τελευταῖο ἀπὸ εἶδος εἶναι ποὺ θὰ δώσει τὰ ὅλικά γιὰ τὸ μεγάλο συνθετικὸ ἔργο ποὺ μπορούμε νὰ ἐλπίζουμε πὺς θὰ μᾶς δώσει τὸ μέλλον.

Δὲν ξεχνῶμε, φυσικά, πὺς ὁ λόγος εἶναι ἐδῶ γιὰ ἔργα φαντασίας, γιὰ μυθιστορήματα, καὶ ὄχι γιὰ τὰ διάφορα πολεμικὰ ἱστορήματα ὅπου ἕνας πολεμιστὴς διηγίεται ἐκεῖνο ποὺ πραγματικὰ εἶδε, ἔβλεπε, αἰσθάνθηκε καὶ στοχάστηκε, δίνοντας εἰς κι' αὐτὸ, πολέμιμο ὕλικὸ γιὰ τὸ μελλούμενο συγγραφέα.

Ἀπὸ τὰ πολεμικὰ μυθιστορήματα τοῦ δευτέρου εἶδους εἶναι τὰ δύο βιβλία γιὰ τὰ ὅποια θὰ μιλοῦσαμε σήμε-
ρα : «Οἱ ἑξήναι Στανροὶ» τοῦ Roland Dorgelès καὶ «Τὸ Καμπαρέ» τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἀρνου.

—«Οἱ ἑξήναι Στανροὶ» εἶναι μι' ἀναπαράσταση τῆς, μαζι, ὁδυνῆς, τραγικῆς κι' εὐθυμῆς ζωῆς ἐνὸς τμήματος τοῦ μέτωπο, ὅπου ὁ συγγραφέας δὲ φανερώνει καμιά πρόθεση νὰ ποδείξει πὺς ὁ πόλεμος εἶναι κατὰ τὴν ἰσομερῶ. Τὸ συμπέρασμα μπορεῖ νὰ τὸ θῇ ὁ καθένας μόνος του, καὶ θγαίνει πολὺ καλύτερα, ἀκριβῶς γιατί δὲν τὸ ἐπιζητεῖ ὁ συγγραφέας. Ἡ ἀντίθεση τῆς καταστροφῆς κάτω ἀπὸ ἕνα γελοῦμενο ἥλιο, τὸ γέλιο κι' ἡ εὐθυμία μέσα στὴν ἀβυσσὴ καὶ τὸ πένθος μᾶς δίνουν περισσότερη συγκι-
νησὴ, ἀπ' ὅχι θὰ μπορούσε νὰ μᾶς δώσει μιὰ μόνον εἰκόνα ποὺ κάτω ἀπ' αὐτὴ θὰ φαινότανε σὰ γραμμέ-
νο τὸ ἡθικὸ ἢ φιλοσοφικὸ συμπέρασμα τοῦ ζωγράφου.

Κατὰ βαθιὰ τραγικὸ κοῦβεται, καμιά φορὰ, κάτω ἀπὸ ἕνα ἀπλὸ λόγῳ ἢ ἕνα ἐλαφρὸ χωρητὸ ἐνὸς θα-
σανισμένου :

«Ὁ Σουλφάρ, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἥρωες τῶν «ἑξήναι Στανροὶ» βρίσκεται σ' ἀνάσπαση σὺν Αεθαλονὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ γαλλικὸς στρατὸς προχωρεῖ δέκα χιλιόμετρα τὴν ἡμέρα· κἀκεῖται σ' ἕνα καφενεῖο κι' ἀκούει τοὺς πελάτες τοῦ μαγαζιῶ ποὺ κουβεντιάζουν γιὰ τὸν πόλεμο.

Καταλωμένος ἀναπνευστικὰ σὺν μουσικῶν ἀναπαυ-
πιδάκι, ἔπινε μὲ μικρὸς γουλιὲς τὸν ῥεχτινὸν τοῦ κοι-
τάζοντας τὶς ἀλαφροὺς τοῦφες τοῦ γάλακτος καπνοῦ ποὺ ἀνέβαιναν σὺν τῷ τῶν. Οἱ πελάτες τοῦ καφενεῖου, μὲ τὶς βραδυνὲς ἐφημερίδες ἀνοικνύμενες μπροστά τους, μιλοῦσαν γιὰ τὸν πόλεμο, κι' αὐτὸ τὸν ἐνοχλοῦσε. Τὰ στρατεύματα, τὴν ὥρα, προχωροῦσαν δέκα χιλιόμετρα μέσα σὲ μιὰ μέρα, ἐνῶ, τότε ποὺ ἦταν αὐτός, ἔπρεπε νὰ τακτοποιῶν ὁλόκληρες βδομάδες γιὰ νὰ περδίσουν μερικὲς ἐκατοντάδες μέτρα, σκεπάζοντάς τα μὲ νεκρούς. «Ὅταν ὀνόμαζε τὶς μάχες, θύαν ἔλεγε ἐκεῖνα τὰ τραγικὰ ὄνματα ποὺ τὰ θαρροῦσε ἀθά-
νατα—κανένας πιά δὲν τὰ ἤξερε: ὁ ἐρωτισμὸς ἐκεί-
μων ποὺ μένον πῶς ἀπὸ τὸ μέτωπο, τὰ εἶχε ληρω-
ρημένα. Κι' ἐνῶθε ἕνα εἶδος ἑλπίδας.

«Ὅσοιο, αὐτός, ἐκεῖνο τὸ ὁράδι, ἦταν χαροῦμε-
τος. Τὰ λόγια τῶν ἄλλων φάντανε εὐφροσύνη τοῦ σὰν αὐτὸ μέσα ἀπὸ μιὰ καταχνιὰ, σὰ μιὰ φάντασμα ἀνὸ-
φελῃ.

«Περίμενε μόνον, ἔσκουζε ὁ πάτρωνας καθὺν· κα-
ταγινώτανε μὲ τὶς μποτιλίες του σὺν μεζαχτὰ. Τῶ-
ρα πιά εἴμαστε οἱ γουρὸι πὺς θὰ τοὺς δώσουμε σὺν
χῆρι. Θὰ κάνουμε σὺν τόπο τοὺς ἐκεῖνα ποὺ ἔκαναν
εἰς αὐτοὶ σὲ μᾶς.

«Σώπαινε, τὸν ἀντίσκαφε ἕνας ἐργάτης. ἐκεῖνο
ποὺ μᾶς χρειάζεται, εἶναι ἡ εἰρήνη. Εἶναι ντροπὴ

νὰ κάνουμε νὰ βαστήξουν ἀκόμα αὐτοὶ οἱ θρωμέες.

«Καθάλα σὲ μιὰ καρέκλια, μ' ἕναν τρόπο κουρασμέ-
νο, μὲ ἀγρὸ πρόσωπο καὶ κατακόκκινα ἰαφτιά, ἕνας
πότης τραυλίζε, μισομεθυμένος, τὴ γνώμη του.

«—Εἰρήνη ἢ ὄχι, τὴν ὥρα εἶναι πιά πολὺ ἀργά, εἴμα-
στε νικημένοι. Τίποτα δὲ γίνεται πιά, σὰς λέω ἐγὼ,
τὸ παιχνίδι παίχτηκε. Ἐμεῖς πιά εἴμαστε νικημένοι.

«Ὁ Σουλφάρ σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ κοίταξε
καταπρόσωπο αὐτὸν ποὺ μιλοῦσε.

«—Ἐγὼ, τοῦ εἶπε, τὸ λέω κι' ἐπιμένω πὺς εἶναι
νίκη.

«Ὁ πότης τὸν παρατήρησε καὶ σήκωσε τοὺς ὤμους
του.

«—Γιατί, πὺς εἶναι νίκη;

«Ὁ Σουλφάρ τᾶσε γιὰ μιὰ στιγμή καὶ σὺλλογι-
ζάτανε, μὴ βροσκοῦνται ἀμέσως τὶς λέξεις ποὺ χρεια-
ζότανε γιὰ νὰ ἐκφράσει τὴν ἀγρία του εὐτυχία. Κα-
τόπι, χωρὶς νὰ νὰ καταλαβαίνει τὸ φριχτὸ μεγαλεῖο
τῆς ὁμιλοῦσας του, ἀποκριθῇκε ξερὰ ξερά :

«—Βρίσκω πὺς εἶναι νίκη, γιατί ἀπόμεινε ἀπ'
ὅλ' αὐτὰ ζωντανός.»

Πόσα δὲ θγαίνουν ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀπλή κι' ἀνθρώπι-
νη κουβέντα τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων τοῦ καφενεῖου!...

—Τὰ πρόσωπα ποὺ μᾶς δείχνει ὁ Ἀρνου σὺν
«Καμπαρέ» κινεῖται μὲ κῆρα ποὺ μᾶς παρουσιάζει
ὁ Μορζελές σὺν «ἑξήναι Στανροὶ» του. Μὲ
ἡ διαφορά πὺς, ἐνῶ ὁ τελευταῖος μᾶς δάξει νὰ
βλέπουμε μὲ τὰ μάτια μας τὶς διάφορες πολεμικὲς
σκηνές, ὁ Ἀρνου προτιμᾷ νὰ συγκεντρώνει τοὺς ἡ-
ρωῆς του κάτω, σ' ἕνα καμπαρέ λ. χ. Τοὺς δάξει νὰ
διηγῶνται σκηνές, ἀνέκδοτα, κι' εἰς κατορθῶνται
νὰ βαθύνει περισσότερο μέσα στὴν ἀνθρώπινη καρ-
διὰ καὶ σκέψη.

Ἐνα τέτιο γεγονὸς σὰν τὸν πόλεμο ξεσκεπάζει
ὅλα τὰ ἀπόκρυφα τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, ὅλα τὰ
ἐσωτερικὰ δρώματα καὶ τὶς κωμωδίες ποὺ κατορ-
θῶνται νὰ μᾶς κοῦβει ἡ καθημερινὴ ἡσυχία ζωῆς. Καὶ
τά, γιὰ παράδειγμα, τί μᾶς λέει ἕνας, ἀπὸ τὰ πρό-
σωπα τοῦ «Καμπαρέ», ποὺ οἱ συνάδελφοί του τὸν ὀ-
νόμαζαν «ὁ Φιλόσοφος» :

«Μέσα σὺν τὸν ἀνθρώπο ὑπάρχουν δύο πράγματα : οἱ
ιδέες του κι' ὁ χαρακτήρας του. Καμιά φορὰ οἱ ιδέ-
ες ταυρίζουν μὲ τὸν χαρακτήρα κι' ἐνδονοῦνται, ὁ σι-
δερένιος θῶρακας δὲν κουρδίζει τὸ φόρεμα· τότε
ὁ ἄνθρωπος εἶναι τέλειος, ὅμως αὐτὸ εἶναι σπάνιο.
Συχνὰ βρίσκεται πὺς ἡ ἔνωση εἶναι κακοταίριασμέ-
νη καὶ μόνον ἡ συνήθεια κατορθῶνται νὰ τὴν σιγε-
ρώσει καὶ νὰ τὴν κρατῇ. Συχνὰ πάλι ἀπαντάει κα-
νεὶς ἕναν ἀδιάκοπο κι' ἀγίαρεντο πόλεμο μεταξὺ
οἱς ιδέες καὶ τὸν χαρακτήρα. Ἡ ζωὴ τοῦ πολίτη
κοῦβει βαθύτως ὁρῶντες κάτω ἀπὸ μιὰ μάσκα· μὰ θ-
ταν ἔρθε ὁ φόβος τοῦ θανάτου ποὺ εἶναι τὸ μόνον ἀ-
πόλυτο αἶσθημα, κοινὸ σ' ὅλα τὰ πλάσματα, τότε πέ-
φουν ἀπὸ τὸ πρόσωπο ὅλοι οἱ σκευάδες τῆς προο-
ποίησης, καὶ φανερώνεται ὅλη ἡ σὺγκρουση...»

Καὶ ὁ Φιλόσοφος διηγίεται τὴν ἱστορίαν τοῦ
ἀνθρωπιστοῦ Γκαμποῦ ποὺ ἦρθε σὺν μέτωπο γιὰ
νὰ ἐκδικηθῇ τὸ θάνατο τοῦ γιου του ποὺ εἶχε σκο-
ταθῇ τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ πολέμου. Ὁ Γκαμ-
ποῦ ἦταν πατριώτης καὶ φιλοπόλεμος, μὰ ὄχι καὶ
πολεμικός. «Ὅμως οἱ ιδέες του, ὁ πνευματικὸς του
ἐνθουσιασμὸς τὸν ἔκαναν νὰ δένεται μὲ τὸ λόγο του

για πράξεις που ήταν αντίθετες στον τίμιο, ευαίσθητο και φιλήσυχο χαρακτήρα του. Και έτσι ο θάνατος του γιου τον έκανε να δοκιμασθεί εκδίκηση. 'Η αγάπη του όμως για την ηουχία τον έκανε να φέρνει τον καιρό να περνάει, δίχως να εκτελέσει την υπόσχεσή του.

Όσοι όμως ο κόσμος άρχισε να τον κακογλωσσούει γι' αυτό, έτσι που ο Γκαμπούρ μη μπορώντας να υποφέρει τα χαμόγελα και τους ύπαινιγμούς των γυναικών του, ζήτησε να πάει από στρατό του μετώπου. Έκει απόρριψε πάλι να δοεί κάποια ύπηρεσία πίσω από τις γραμμές, άρκετά σίγουρη. Μά πάλι οι ιδέες του τον παρότρυναν.

Μια μέρα συζητεί με κάποιους στρατιώτες που είχαν άρχσει να μην τον χωνεύουν για τις παλάβρες του. 'Απάνω στη συζήτηση ανάδει κι' αρχίζει πάλι να λέει μεγάλα λόγια, για την πατρίδα, για τη συντριβή της Γερμανίας, για τα προγεφυρώματα που Ρήνου... Και κάνει την ανεπανόρθωτη γκάφα να φέρει τον εαυτό του για παράδειγμα, που αν και μ' άστρα μαλλιά πιά, έβρεξε στη φωτιά για να πάρει πίσω το αίμα του γιου του.

"Ένας από τους στρατιώτες του λέει τότε κοροϊδευτικά:

"Όποιος θέλει να μιλάει έτσι σε κείνους που τακίζουν τα μοτήρα τους, δεν πρέπει να τρυπώνει στις αποθήκες της μεραρχίας."

Το επεισόδιο γίνεται γνωστό. "Όταν ο Γκαμπούρ κάνει καμιά άγγραφή, άκούει γύρω του να ψιθυρίζουν λόγια ειρωνικά. "Αά, παίρνει τα προγεφυρώματα!" Τα μάτια που τον κοιτούν είναι οα να του λένε: "Παίρνεις πίσω το αίμα του γιου σου".

Τότε αποφασίζει πια όριστικά να φέρει τις πράξεις που ο άρμονία με τις ιδέες και τους λόγους του: Ζητάει να διοικήσει μια δημοιρία που πηγαίνει στα χαρκόμματα. Πριν από μιάν επίθεση δεν κρατιέται πάλι από το να φωνάζει στους στρατιώτες του:

"Θά λεντερώσουμε ένα κομμάτι από το ιερό έδαφος της πατρίδας!"

Ο Φιλόσοφος εξακολουθεί τη διήγηση :

"... Έπρεπε να περάσουμε έναν πλατό δρόμο άπάνω σ' επίχωμα, που τον έβριζαν τα πολυβόλα. Δι-οιτάζαμε, και ο Γκαμπούρ—τό διάβασα στα μάτια του—ο Γκαμπούρ φοβότανε, φοβότανε δεινά. Με κοίταξε με αγωνία δίχως να το θέλω, χαμογέλασα άλαφρά. Τότε ο Γκαμπούρ ύμνησε πρώτος φρονάζοντας και που χάθηκε μες στο σκοτάδι, κι' έπεσε, με δυο σφαίρες στην κοιλιά, στην άλλη μεριά του δρόμου όπου κελίστηκε παρουσιμένος από τη φόρα που είχε πάρει. 'Ο θάνατος ενός ήρωα που θυσιάζεται..."

Κι' ο Φιλόσοφος φιλοσοφεί:

"Δεν έχει να μās δώσει λόγο—δεν είναι αλήθεια;—για τον τραγικό άγώνα που του ξέσκιζε τα σωθικά του. Ίσως άπάνω στο κατάστρωμα του δρόμου να κλάψε, μέσα του πριν να πεθάνει, ίσως να ένωσε ένα μικρό παρόπιο, μια κρυφή έσωτερική επανάσταση. Αυτό είναι δική του δουλιά. Από κείνους που δίνουν τη ζωή τους, δεν πρέπει να ζητάει κανείς να την προσφέρουν άπάνω σ' άσημένιο δίσκο, με την πράξη τέλεια άρμονιομένη στη σκέψη. 'Η πατρίδα, το πεπρωμένο αν προτιμάτε, τα παίρνει όλα μαζί άνακατωμένα δίχως να κάνει διάκριση. μās συντρίβει μαζί καρδιά, κόκκαλα κι' αίμα. Έίμαστε όλοι ένα, α,

όπως λένε οι άρχιτέκτονες, και τίποτα παραπάνω, ή λάσπη για το μυστήρι. Οι μικρές μας σκέψεις, τα μικρά μας θάνατα, ή μικρή μας εξέγερση, τί σημασία μπορούν να έχουν; ψος... Ένας κόκκος σιναπιού στον άέρα..."

ΤΑ ΤΡΙΣΤΙΧΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

"Άκουσε τ' άναστενάγμα της κόρης π' αγαπάει :
Της βρύσης το κελάρυσμα στ' αυλάκι όταν κυλάει
και του μωρού το λίκωμα, στη μάννα όταν μιλάει.

Του χαροκόπου άγροίκησης τ' αίτιαιστο τραγούδι
Σά σμίγει ή μάννα τις κραυγές κλαίγοντας τάγγελοδιδι
που έγειρε κ' έσβυσε καθώς νιοθέριστο λουλούδι.

"Αγάλλασε στο ήλιο το φως, στο μεσουράνημά του
σάν τρεμποπάζει με τις σκιές στα τίτοφυλλα από κάτω
κι' άκου τήδόνι τι σου λέει μες στα κ' αδιά του βάτου.

Σκύψε μπρος στο άναστρο της γής το πένθος, τη μα-
(δούλα
Κλάψε του ρόδου τη δροσιά σαν του μαδούν τα φύλλα
και τις καρδιές που αιστάνονται την πρώτη φαρμακία

Δέξου τ' άγέρι απόμακρα σά φέρνει στην ψυχή σου
ανάκουστη εύκοδι άπ' άνθους άγνώστου παραδεισου:
Κι' ό,τι σου ήλθε στη ζωή: για μιάν στιγμή θυμήσου.

Πώς πάει τ' ώραίο στα σκύβαλα: τ' άσκημο στην
(πορφύρα!
Το δικιο άχνό πώς τρέμει έμπρος στο άδικον την
(πλημμύρα!
Συμπόνα, χαμογέλασε: σ' όποιον παιδεύει ή Μοίρα.

Πνίξε τον πόνο σου βαθιά, τ' άναστενάγματά σου
σαν έρθη ή ώρα ν' άντηχούν στη δόλια την καρδιά σου
της νεκροκάσας τα καρφιά που κλειούν τον έρωτά
(σου.

"Ανάβρα πόθου έρωτικού πηδύ από κάθε στόμα
Κ' ήσαν καρδιές: μα σκόρπισε το πυό πολύ στο χώμα
Σιγοποτίστηκε όλη ή γής κι' όλο στενάζει άκόμα!

"Άχαρη ή ζωή σαν ποταμός όκνός μες σε λειβάδι!
Μονότροπη σαν τη φωνή του γρύλλου βράδυ-βράδυ
Μά και γλυκειά σαν τ' άπαλό της άκριβής μου χάδι!

Σύρα

ΛΑΥΡΑΣ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΝ

Αί μεγάλοι τοπογραφικοί άσκήσεις της Γ' τάξεως
της Άνωτάτης Σχολής των Πολιτικών μηχανικών άρ-
χονται την 9ην Σεπτεμβρίου ήμέραν Δευτέραν. Προσ-
καλούνται όθεν οι κ.κ. Σπουδασταί, όπως το Σάββα-
τον 7 Σεπτεμβρίου ώρα 9 π.μ. εύρίσκωνται εις το
Πολυτεχνείον προς κανονισμόν των λεπτομερειών.
(Εκ του γραφείου)

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Π. Νικολέτο. 'Αφοῦ οἱ στίχοι σου δὲν ἔχουν διόλου ποίηση, εἶναι ἀνάγκη, γὰρ νὰ δημοσιευτοῦνε, νὰ βρεῖς περιοδικὸ πού νὰ τοῦ λείπει ὁλόκληρη ἡ κριτική. Στείλε τους λοιπὸν στὴν «Κριτική καὶ Ποίηση». — κ. Μ. Χυτοδιάχτη. Δὲν πῆρες εἴδηση ἀκόμα πὼς τὰ προσωπικά εἶναι ἀντίθετα μὲ τίς ἀσχίες τοῦ «Νουμά»; Μὴ ζητᾷς λοιπὸν νὰ δημοσιευτεῖ ἡ κομωδία, πού μᾶς ἐστειλές; «Τὸ Φιλολογικὸ Κεφάλαιον» μ' ὅση κι' ἂν ἔχει ὁρσὶα κι' ἀμύμητη σάτυρα. Κ' ἐμεῖς τὸ ξέρουμε πὼς φέτο παραθερίζει ἐκεῖ ἡ αἰσχροκέρδεια τοῦ Ἑμπορίου καὶ τῶν Γραμμάτων. — κ. Ποδηγὸ Καρ. Καὶ σὶ γὰρ τὴν «Κριτική καὶ Ποίηση»; Μὰ γὰρ Γενικὸ Εἰσαγγελεῖ τὸν περάσατε τὸ «Νουμά» καὶ τοῦ παραπονίεστε; Ἀντὶ τοῦ ζητᾷς, — προσωπικὴ πνευματικὴ διχτατορία (!) τοῦ «Νουμά», πού νὰ τοὺς καταδικάσει ὅλους αὐτοὺς τοὺς Ζωῆλους σὲ πνευματικὸ θάνατο, — δὲ γίνονται. Ὁ πνευματικὸς τοὺς θάνατος εἶναι τὰ γραφόμενά τους, πού σὲ κάθε κατωπινὴ σελίδα βρίσκεις καὶ μιὰν ἀντίφασιν τῆς προσηγορίας. — κ. Δημ. Ίκαρ. Οἱ τυπογράφοι σὲ θέλανε Δημήτριο. Μία ἀλλή φασα θὰ προσέξουμε νὰ σὲ γράψουν ὅπως τὸ θέλεις: Δημήτριο. Ὅμως μὴ μεγαλοποιεῖς τὰ πράματα. Τύπος εἶναι αὐτός. Τὸ τραγούδι σου τὸ λάβαμε καὶ θὰ τὸ δημοσιεύουμε ἀργότερα. Ὅσο γι' αὐτὸ πού μᾶς γράφεις τελευταῖα τελευταῖα, δὲν τὸ καταλάβαμε. — κ. Γουλ. Σπυρ. Πὼς εἶναι δυνατό νὰ μᾶς διαθεῖς ἐναντίον σου αὐτὸ πού μᾶς γράφεις; Ἐυχαριστοῦμε γὰρ τὴν ἐμπιστοσύνη σου. Δὲ λημονοῦμε πὼς μᾶς ἔχτες δώσει καὶ τὰ παλαιὰ μεγάλα ἔργα τέχνης καὶ νεώτερους σοφοὺς καὶ καλλιτέχνες καὶ τὸ κάτω κάτω καὶ θρησκεία. Ἀλλοῦτε ὁ καθένας ἀξίζει νὰ κολῆται σύμφωνα μὲ τὸ ἀτομὸ του. Ἡ Διεύθυνση πού ζητᾷς εἶναι: Paris—6e rue Condé 26. Μετάφρασαι εὐχαρίστως δεχόμενος, ὅμως νὰ γράφεις καὶ τὸν ὄνομα τοῦ ποιητῆ. Καὶ πάντοτε σύντομα, γιὰτὶ δὲ μᾶς ἐπαρκεῖ ὁ χῶρος. Τὰ βιβλία τῆς Ἑταιρείας τἀναγγέλει ὁ «Νουμάς». — κ. Κ. Στουρ. Γραμματικὲς ὑπάρχουν τοῦ Φιλῆντα, ἐπιστημονικὴ, καὶ τοῦ Βίλστον, σύντομη. Γιὰ τὸ ἄλλο βιβλίον πού λες δὲν εἴμαστε σὲ θέση νὰ σοῦ ἀπαντήσουμε αὐτὴ τὴ στιγμή. Μερικὰ λιγὰ βρίζεις στὸ Λασκαράτο καὶ στὸν Κάλβο. Στὸ στίχον πού διορθώρεις, οἱ συλλαβὲς γίνονται 12 ἐνθ' ὅπου 11. Γιὰ τὰ νέα ποιήματά σου στὸ ἄλλο φύλλο. — κ. Βυρ. Ἀστ. Ναί, καλὸτερό εἶναι. Μὰ, δὲν ξέρουμε, ἢ διατύπωση μὲ τοὺς στίχους στὸ τέλος δὲ μᾶς ἀρέσει πάρα πολὺ. Φρόντισε νὰ γράφεις ἀφελέστερα. — κ. Π. Κ. Καν. Καλὸ, μὰ νὰ μὴ βιαστεῖς γιὰτὶ ἔχουμε πάρα πολλὴν ὕλη. — κ. Ταν. Φιτ. Θὰ δημοσιευτεῖ. — κ. Π. Μαρς. Θὰ δημοσιευτεῖ ἀργότερα. — κ. Α. Γ. Βαρελ. Μᾶς φαίνεται πὼς θέλει λίγο χτένισμα. Εἶναι μερικὲς φράσεις τραχείες: «Τὸ φεγγάρι σκορπίζει... σὰν ἡ φιλόδοξη κτλ. κτλ.» Ὅμως ἡ οὐσία του δὲν εἶναι ἀσχημὴ. — κ. Α. Γ. Βαρελ. Δὲν εἶναι κακό, ὅμως γρήγορα θὰ γράφεις καλότερα. Προσπάθησε νὰ σφίξεις λίγο τὸ στίχον κι' ἀποφύγε τις χρωμαδίες: «Ρωταίει ἡ καρδιά μου» εἶναι 5 συλλαβὲς καὶ στὸ πῶμα σου κρατοῦνε 7: Ρωταίει—ἢ καρδιά μου. Ἀσχημο! — κ. Δον. Γεφ. Ἀρετὰ καλὸ καὶ θὰ δημοσιευτεῖ ἀργότερα. Ὅμως πάρε ἓνα ψευδώνυμον μὲ σουλούπι. Αὐτὸ πού πῆρες δὲν ταιριάζει μὲ τὸ ἄλλο σου ὄνομα. — κ. Ἀγγ. Δωρ. Στείλε μᾶς κανένα σύντομον. Καθὼς βλέπεις, ποὺν σπάνια δημοσιεύουμε τόσο μεγάλα. — κ. Στ. Φωτειν. Θὰ δημοσιευτεῖ. — κ. Περίεργο. Τὰ «Φαινόμενα» τὰ γράφει ὁ διευθυντὴς τοῦ «Νουμά» κ. Α. Ταγκόπουλος. Ἐπίσης ὁ ἴδιος εὐθύνεται καὶ γὰρ ὅτι ἄλλο δημοσιεύεται ὀλίγως ὑπογραφή. — κ. Ἀνυπόμονο. Τώρα πού, μὲ τὸ καλὸ, μᾶς ἤρθε ὁ κ. Γληνὸς ἀπὸ τὸ Παρίσι, θὰ μᾶς πει πλάταια. Ἐλπίζουμε, ὅσα μὲ τύπο ἐπιγραμματικὸ ἔστειλε ἀπὸ τὸ Παρίσι, γὰρ τὰ γλωσσικὰ παιδευτικὰ ζητήματα, οἷς πρὸς τοὺς Κλασικοὺς τῆς Κηφισοῦς Παριζιάνικες ἐπιστολὲς του.

Ο ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΚΑΙ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

Τέταρτος Αβερῶφειος Μουσικὸς Διαγωνισμὸς
τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν

Προκήρυξις διὰ τὸ ποίημα

1. Προκηρύσσεται διαγωνισμὸς πρὸς οὐνθεσιν τῶν στίχων τοῦ ὕμνου διὰ τὴν ἑκατονταετηρίδα τῆς Ἑθνικῆς Παιγγενεσίας, ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους.
2. Οἱ στίχοι νὰ ὑπερβαίνουν τοὺς 20, οὔτε νὰ εἶναι ὀλιγώτεροι τῶν 16. Ὁ ρυθμὸς νὰ εἶναι ἀπλοῦς καὶ ἀρμονικὸς, αἱ ἔννοιαι σαφεῖς.
3. Προθεσμία πρὸς υποβολὴν ἔργων ὀρίζεται μέχρι τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1919.
4. Πρὸς βράβευσιν τοῦ ἀρίστου ἔργου ὀρίζεται ποσὸν δρχ. πεντακοσίων (ἀριθ. 599).
5. Πρὸς κρίσιν τῶν ὑποβληθεσμένων ποιημάτων θέλει ὀρισθῇ ἐν καιρῷ ἀγωνόδικος Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὁδείου.
6. Ἡ κρίσις τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1919.
7. Τὰ χειρόγραφα παραδίδονται εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν ἀνωνύμως φέροντα ὡς διακριτικὸν γνώρισμα ῥητὸν τι ἢ ἔκτυπον σφραγίδος. Εἰς ἕκαστον χειρόγραφον εἶναι προσηγοριζόμενος γὰρ κελλὸς κλειστός, περιέχων τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ καὶ γέρον ἔξωθεν τὸ σχετικὸν διακριτικὸν γνώρισμα.
8. Ἐὰν οὐδὲν ποίημα κριθῇ ἄξιον βραβεύσεως ὁ διαγωνισμὸς ἐπαναλαμβάνεται.
9. Μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ θὰ προκηρυχθῇ μουσικὸς διαγωνισμὸς πρὸς οὐνθεσιν τῆς μουσικῆς τοῦ βραβευθεσμένου ποιήματος.
10. Τὰ χειρόγραφα ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιστρέφονται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰουλίου 1919.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν
Γ. Ν. ΝΑΖΟΣ

ΕΧΟΜΕΝ ΤΗΝ ΕΚΑΚΤΟΤΕΡΑΝ ΠΕΛΑΓΕΙΑΝ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΟΧΟΝ

ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗΝ 1901 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ
ΤΟΥΛ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ 3

ΛΑΧΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Ἡ τετάρτη κλήρωσις τοῦ Λαχείου τοῦ Ἑθνικοῦ στόλου γενήσεται ἀνυπερθέτως τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1919 (12 Ὀκτωβρίου 1919).

Μέγα κέρδος Δρχ.
Σύνολον κερδῶν »

80,000
1,000,000

„ΤΥΠΟΣ“

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3.

ΚΛΑΔΟΙ:

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ
ΔΙΟΤΥΠΙΑ
ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΙΑ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ „ΤΥΠΟΥ“:

1^{ON}) ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ:

α') Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ. Πίσω από τὰ Κάγκελλα.
πωλείται δρχ. 3.—

β') ΡΩΜΟΥ ΦΙΛΛΥΡΑ. Γυρισμοί, συλλογή ποιημάτων, πωλείται δρχ. 3.—

ΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΙ:

γ') ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑΣ, Τραγούδι 1, επί χάριτον Όλ-
λανδικού χειροποιήτου, με πολυτελές εξώφυλλον.

δ') ΑΡΙΣΤΟΥ ΚΑΜΠΑΝΗ. Ό Κάλβος και τὰ
τραγούδια του.

2^{ON}) ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΓΓΛΑ

Ή Μπαλλάδα της
φυλακής του Ρίντιγκ.

Έμμετρος μετάφρασις από
τὸ Ἀγγλικὸν πρωτότυπον ἐπὶ
τοῦ κ. Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΥ.

Πωλεῖται δρχ. 2.50

BENIAMIN KONSTAN

Ἀδόλφος

Μετάφρασις ἐπὶ τοῦ κ.

ΚΩΣΤΑ ΟΥΡΑΝΗ

Πωλεῖται δρχ. 3.50

ΓΚΑΙΤΕ

Μινιὸν

Μετάφρασις ἐπὶ τοῦ κ.

ΠΑΙΑ ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝ.

Πωλεῖται δρχ. 2.50

MARIA KONOPIKITSKY

Προμηθεὺς
καὶ Σίσυφος

Μετάφρασις ἀπὸ τὸ Ρωσικὸν
ἐπὶ τοῦ κ. ΣΤΑΥΡΟΥ ΚΑΝΟΝΙΑΝ

Πωλεῖται δρχ. 2.50

ΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΙ ΝΑ ΕΚΔΟΘΟΥΝ:

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΣΕΧΟΦ: Ἐὶ σπῆτι με τὸ ἀέτωμα καὶ ἄλλα διηγήματα.—Μετάφρα-
σις ἀπὸ τὸ Γερμανικὸν ἐπὶ τοῦ κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΙΧΑ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΟΥΠΡΙΝ: Ληστριγόνες (Ἱστορίες ἀπὸ τῇ ζωῇ τῶν Ἑλλήνων τῆς Κρι-
μαίας).—Μετάφρασις ἀπὸ τὸ Ρωσικὸν ἐπὶ τοῦ κ. ΣΤΑΥΡΟΥ ΚΑΝΟΝΙΑΝ.

Ἐπιστολαὶ μιᾶς Πορτογαλίδος μοναχῆς.—Μετάφρασις ἀπὸ τὸ Πορτογα-
λικὸν ἐπὶ τοῦ κ. ΚΩΣΤΑ ΟΥΡΑΝΗ.

ΣΗΜ. Όλοι αἱ ἐκδόσεις τῆς Ἑταιρίας «ΤΥΠΟΣ» γίνονται ἐπὶ χάριτον πολυτελοῦς με
ὁμοιόμορφον λιθογραφημένον εξώφυλλον καὶ με τὴν εἰκόνα τοῦ συγγραφέως.